

PAMÁTNÍKY PSÍ HISTORIE

Michal Čísařovský **nejdůležitější okamžiky psí historie**

➤ **-40 000 000** – z creodontů se vyvíjí malé zvíře známé jako Miacis – první skutečný masožravec; přes oligocénního Cynodictise, miocénního Cynodesmuse a psa již vzdáleně připomínajícího Tomarcta se z něj v pleistocenu vyvinuli první Canidae,

„Podle mého názoru jest vlk (Canis lupus) s četnými svými varietami, respektive lokálními rasami, praotcem našich větších psích plemen. Kromě vlka přicházejí v úvahu hlavně u menších psích plemen různé druhy šakalů – respektive jejich ras.“ Nehring, 1884

psovití, v naší epoše pak šakali, vlci, lišky hyeny a psi

➤ **-190 000 až -130 000** – v Anglii žijí psovitě šelmy, Canidae, s lebkou výrazně menší než mají vlci; jejich lebky byly nalezeny pohromadě s člověkem vytvořenými artefakty

„Je nezbytné najít svěží pohled na odlišnosti kostí těchto vlků v porovnání s kostmi vlků divoce žijících, abychom viděli, jsou-li mezi nimi rozdíly.“

dr. Paul Tacon. Australian Museum, Sydney, Nature Australia, 2002

➤ **-135 000** – skupiny pravěkých lidí jsou provázeny vlky; jejich mláďata dělají společnost dětem a některá dospělá zvířata se připojují k lidským smečkám; začíná proces domestikace

„Výsledky našeho výzkumu ukazují, že původ psů je pravděpodobně daleko starší, než ukazují geologické nálezy, a datuje se daleko před rozvoj center zemědělských populací spadajících do doby před deseti až čtrnácti tisíci lety; sahají až ke společenstvím sběračů a lovců. Genetická odlišnost mezi psem a vlkem je taková, že k ní nemohlo dojít během pouhých 14 000 let. Naše výpočty ukazují, že pes domácí může být starý 100 000 let nebo ještě starší.“

Profesor biologie Robert K. Wayne, vedoucí výzkumu DNA University of California, Los Angeles

➤ **-100 000 až -60 000** – společenství sběračů a lovců jsou provázena ranými domestikanty, předky dnešního psa domácího; prokázaly to molekulárně genetické výzkumy DNA zveřejněné poprvé v roce 1997

„Je daleko pravděpodobnější, že všechna moderní plemena psů přišla z Východní Asie do Evropy, než z jakéhokoli jiného místa na světě.“

Evoluční biolog Peter Savolainen, Královský technologický institut, Stockholm, na základě výzkumu genetických odlišností 654 psů z Asie, Evropy, Afriky a Ameriky (v roce 2000)

➤ **-40 000 až -35 000** – nastupují lovcí mladší doby kamenné vybavení všestrannější technologií; v Evropě, v západní Asii a při středomořském pobřeží Afriky se rodí mezolitické kultury dospívající k domestikaci zvířat včetně psa, k chovu dobytka a k počátkům zemědělství

➤ **-20 000** – lidé gravettské kultury ve východní i západní Evropě vyřezávají hrubé sošky mamutů a hlavy různých zvířat včetně vlka; některé mají částečně lidské rysy; obdobné sošky vytvářejí lidé v sídlišti Kostěnka na jihu Ruska; gravettští lidé na území Čech

„Každého ze stovek současných plemen psů, od afghánského chrta po čivavu, lze vystopovat k právě deseti psím praotcům, progenitorům“

Deborah Lynch, Canine Studie Institute, Ohio, 2004

modelovali a následně vypalovali v ohni figurky zvířat z hlíny

➤ **-18 000** – do údolí Old Creew na Aljašce přicházejí z Asie první přistěhovalci přes zamrzlou Beringovu úžinu se svými psy; jejich pozůstatky byly objeveny o dvacet tisíc let později

➤ **-13 000 až -12 000** – lovcí sobů, mamutů a polárních lišek v oblasti dnešního Brjansk v západním Rusku jsou provázeni psem s výrazně domestikáčnickými znaky, zvláště se zkrácenými čelistmi

➤ **-12 000** – v údolí řeky Vesery v jižní Francii žije západoevropský šakal

„V Austrálii žije dingo jak zkrocený, tak také divoký, ač, jak se zdá, byl sem původně zavlečen člověkem, nutno ho považovat za domácí formu; jeho zbytky byly nalezeny se zbytky jistého vymřelého zvířete ve stejném stupni zachovalosti, takže jeho zavlečení do Austrálie muselo se stát v dobách velmi dávných.“

*Alfred Brehm,
Život zvířat, 1876 - 1879*

považovaný donedávna za jednoho z možných předchůdců psa domácího. Jeho pozůstatky nalezl

„Někteří badatelé jdou tak daleko a tvrdí, že každé hlavní psí plemeno mělo svého divokého předka; tento názor je však velmi nepravděpodobný, neboť nepřipouští dostatek možností variabilitě, nebere na zřetel téměř setřený znak chovů a z nouze přijímá názor, že velký počet druhů vymřel od té doby, v které člověk choval psa; vždyť žil ještě v roce 1710 vlk na tak malém ostrově, jako je Irsko.“

Charles Darwin, 1871

v solutérských vrstvách (mladší doba kamenná) Hilzeimer roku 1913.

➤ **-12 000 až -10 200**

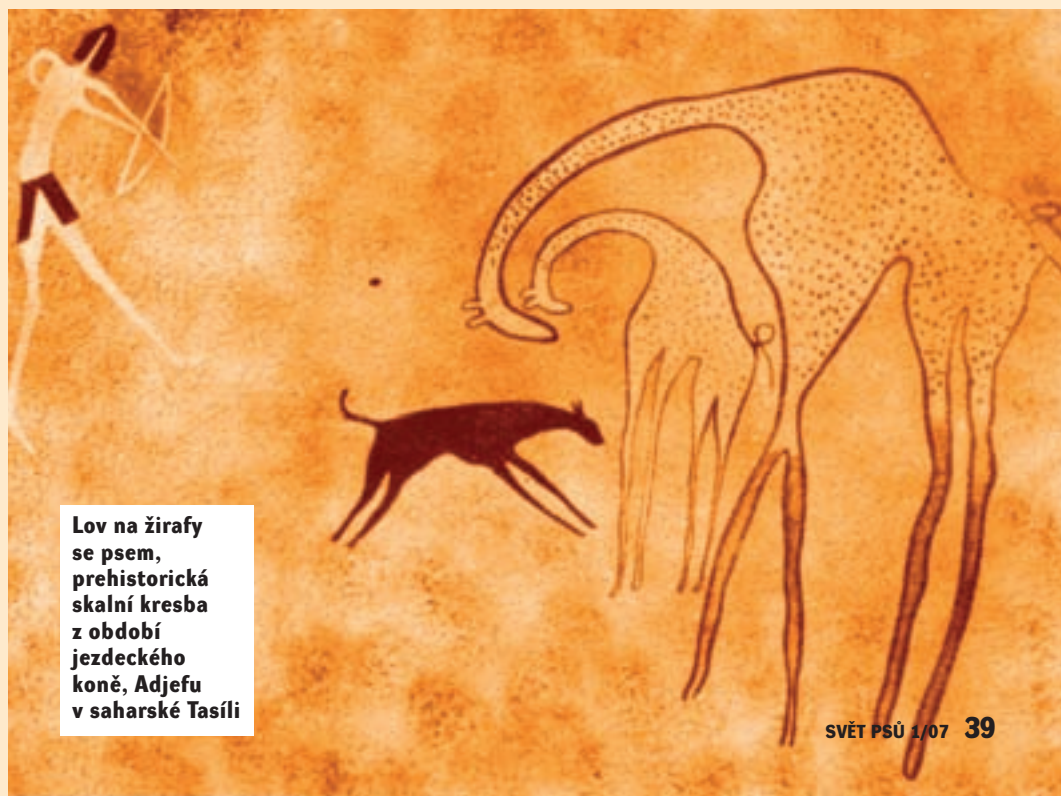
– v severoizraelském Ein Mallaha je spolu se zemřelým pohřben mladý pes a umístěn pod levou ruku nebožtíka patřícího k natufianské kultuře; ta předcházela prvním neolitickým stavitelům a zemědělcům na světě ve vsích irácké Palegawry a v jeskyni Zawi Chemi Šanidar v pohoří Zagros žijí s místními pasteveci a zemědělci vysoce domestikovaní psi

➤ **-10 000** – do Nového světa přichází významná vlna migrantů některými vědci považovaná za „první Američany“; kosterní pozůstatky jejich plně domestikovaných psů byly nalezeny od Aljašky po Latinskou Ameriku saharští nomádi malují na stěny „skalního města“ v Tassíli en Ajjer

Lučičník se psem, kresba z bovidiánského období na skalní stěně v Sefaru na Sahaře; pochází z období, než se Sahara začala přeměňovat od 8. tisíciletí př. n. l. v poušť

obrázky psů, s nimiž loví antilopy a jinou zvěř v tehdy zelené a kvetoucí Sahaře v deltě řeky Song Hoi na Korejském poloostrově se rozvíjí hoabinhská kultura. Její příslušníci ještě nechovají domácí zvířata, ale již s nimi žijí psi. Potvrdily to kosterní nálezy v Bac Son.

Lov na žirafy se psem, prehistorická skalní kresba z období jezdeckého koně, Adjefu v saharské Tasíli